

Rivierenland werkt voortvarend verder

JAARBERICHT 2017

Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging
Collectief Rivierenland

INHOUD

**WIE IS COLLECTIEF
RIVIERENLAND?
PAGINA 3**

**CIJFERS EN ACTIVITEITEN
PAGINA 4**

**AGRARISCH NATUUR-
EN LANDSCHAPSBEHEER
PAGINA 6**

**VOORUITBLIK NAAR 2018
PAGINA 11**

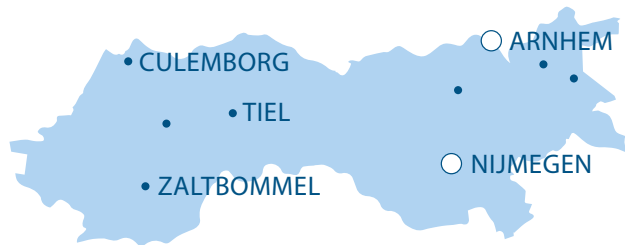
**RESULTATEN 2017
PAGINA 12**

WIE IS COLLECTIEF RIVIERENLAND?

Collectief Rivierenland is begin 2015 opgericht door de zes agrarische natuurverenigingen in het rivierengebied. Het collectief kent daarbij een duidelijk doel: het uitvoeren van vernieuwde subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer zodat boeren én particulieren hier gebruik van kunnen maken.

We kiezen daarbij expliciet voor kwaliteit. We gaan voor een maximaal natuurresultaat met behoud van draagvlak bij onze deelnemers. Een belangrijke pijler onder het weidevogelbeheer is onze samenwerking met de vele vrijwilligers en Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

CIJFERS EN ACTIVITEITEN VAN 2017

BESTUUR

- » Het bestuur van Collectief Rivierenland vertegenwoordigt **6 agrarische natuurverenigingen** en heeft een onafhankelijk voorzitter. Daarmee bestaat het bestuur uit **7 personen**.
- » Het bestuur heeft dit jaar **3 nieuwe bestuursleden** gekregen. Daarbij is ook de portefeuille van penningmeester overgedragen.
- » Het bestuur **vergaderde 11 keer** en daarnaast zijn er 2 avonden met de besturen van de agrarisch natuurverenigingen geweest.
- » Collectief Rivierenland organiseerde **2 algemene ledenvergaderingen**, in april en september.
- » Collectief Rivierenland heeft **341 leden** in 2017.
- » Er zijn **3 afstemmingsoverleggen** geweest tussen de voorzitters van de 3 Gelderse agrarische collectieven. Aansluitend aan een van deze overleggen heeft een afstemmingsoverleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Geldersch Landschap en Gelders Particulier Grondbezit.

WERKORGANISATIE

- » De werkorganisatie bestaat in 2017 uit:
 - **6 veldcoördinatoren**
 - **1 ecooloog**
 - **1 financieel administratief medewerker**
 - **1 regiocoördinator**
- » In 2017 zijn **26 deelnemers** geschouwd, met in totaal **118 elementen of percelen**.
- » Er is **1 bezwaar** ingediend. Dit geschil is middels een gesprek tussen bestuur en bezwaarmaker opgelost.
- » De ecooloog heeft **118 percelen** met vlakdekkend botanisch beheer en kruidenrijk grasland geïnventariseerd.
- » De veldcoördinatoren hebben **607 elementen en percelen** geïnventariseerd om voorafgaand aan het maken van beheerafspraken te toetsen of deze in orde zijn.

SUBSIDIE

- » Met de goedkeuring op de uitbreidingsaanvraag heeft Collectief Rivierenland een subsidiebeschikking voor maximaal **1.988 ha** en **€ 2.443.975,64** per jaar.
- » In april is een aanvraag voor **€ 65.883,59** voor een inrichtingssubsidie ingediend bij de provincie voor de aanleg van plasdras-percelen en de ontwikkeling van kruidenrijk grasland voor weidevogels.

COMMUNICATIE

- » Alle leden hebben **1 nieuwsbrief** ontvangen afgelopen jaar.

KWALITEITSTOETS

- » Collectief Rivierenland behoudt het kwaliteitscertificaat ANLb, nadat de Stichting Certificering SNL een audit heeft uitgevoerd waarbij getoetst is of het collectief volgens het eigen kwaliteitshandboek werkt.

Grutto bij onlangs gerealiseerd plas-drasperceel in de Meilanden.

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER

Sinds de start van het vernieuwde subsidiestelsel voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) in 2016 heeft Collectief Rivierenland niet stilgezeten. Het vernieuwde subsidiestelsel met alle kinderziektes en de nieuwe organisatie vroeg de afgelopen jaren om de nodige aandacht. Hierdoor lag de focus binnen Collectief Rivierenland net als in 2016 vooral op het primaire proces van de uitvoering van de regeling. Met de insteek 'zorgen dat wat moet, ook goed gaat'. Dat betekende veel afstemming en brandjes blussen samen met Provincie Gelderland, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) en Boerennatuur. Maar dit heeft uiteindelijk geleid tot een goed resultaat.

Eerste uitbetaling van beheervergoedingen

In het subsidiestelsel voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer gaan de kosten voor de baten. Pas in de eerste maanden van het nieuwe jaar, ontvangen alle collectieven de uitbetaling van RVO.nl voor het voorgaande beheerjaar. Daarna kan Collectief Rivierenland de leden pas uitbetalen. In 2017 heeft Collectief Rivierenland in mei de volledige uitbetaling ontvangen. Het geduld van onze leden is daarbij flink op de proef gesteld. In maart hebben zij een eerste 50% ontvangen voor het jaarlijkse beheer, en juni ontvingen zij de tweede 50%.

De uitvoering van het Actieplan Akker- en Weidevogels is gestart!

Dankzij de inzet van de Gelderse Natuur- en Milieufederatie, Stichting Landschapsbeheer Gelderland en LTO Noord en ondersteuning van de overige twee agrarische collectieven in Gelderland, is in 2016 een Actieplan Akker- en Weidevogels opgesteld. Doel van het plan is een extra impuls geven aan akker- en weidevogelbeheer. Provincie Gelderland heeft de noodzaak tot extra actie erkend door aanvullende financiering beschikbaar te stellen.

Dankzij deze extra financiering heeft Collectief Rivierenland in 2017:

- Maar liefst 14 hectare plasdras gerealiseerd, verspreid over 6 weidevogelgebieden.
- 11 hectare extra kruidenrijke akker(randen) onder beheer kunnen brengen in gebieden waar de patrijs is gesignaleerd. Dit beheer start 1 januari 2018.
- 24 hectare extra beheer voor de kievit kunnen realiseren. Ook dit beheer start 1 januari 2018.
- In samenwerking met Stichting Landschapsbeheer Gelderland 4 cursussen beheermonitoring, database en gebruik GPS voor de vrijwilligers georganiseerd.
- Een flyer ontwikkeld voor boeren en vrijwilligers met uitleg over de mogelijkheden van last minute beheer.

Daarnaast heeft Collectief Rivierenland in een overleg met SOVON en Staatsbosbeheer gekeken op welke percelen langs de rivieren agrarisch natuurbeheer ten behoeve van de kwartelkoning het meest effectief is.

Jaarlijks kennen we een cyclus van enthousiasmeren in het voorjaar tot het contracteren in het najaar en de winterperiode.

MAART

Collectief Rivierenland start met het actualiseren van de beheerstrategie: op welke wijze willen we de natuurdoelen uit het provinciale Natuurbeheerplan realiseren? Op welke locaties, met welke beheermaatregelen en met welke voorwaarden?

APRIL & MEI

145 agrarische grondgebruikers hebben bij de voorintekening aangegeven op welke percelen, voor welke oppervlakte zij welk beheer wilden uitvoeren.

JUNI & JULI

Tijdens de veldinventarisatie zijn 607 elementen en percelen beoordeeld of zij voldoen aan de pakketvoorwaarden en of het perceel bijdraagt aan het realiseren van de natuurdoelen.

Parallel daaraan is de 'oogst' van de voorintekening getoetst aan de beheerstrategie en het beschikbare budget. Het resultaat is een gebiedsaanvraag; een subsidieaanvraag voor het hele rivierengebied waarin de percelen en elementen van individuele particulieren en boeren gebundeld zijn meegenomen.

OKTOBER T/M DECEMBER

Collectief Rivierenland ontving de goedkeuring van de provincie, en is gestart met het contracteren van alle beheermaatregelen. Dat heeft uiteindelijk geleid tot 104 contracten met nieuwe deelnemers die op 1 januari 2018 starten met hun beheer en 80 aangepaste contracten. Dit zijn bestaande deelnemers die bijvoorbeeld op nog meer percelen of landschapselementen beheer willen uitvoeren. Deze zijn dan toegevoegd aan hun bestaande contract.

Monitoring van het weidevogelbeheer sterk verbeterd

Dankzij onze gedreven en kundige weidevogel-vrijwilligers monitoren we sinds vorig jaar de kuikenoverleving van de grutto in onze weidevogelgebieden via BTS-tellingen (Bruto Territoriaal Succes). Dit is een gestandaardiseerde methode zodat de resultaten overal met elkaar vergeleken kunnen worden.

Ons collectief kent 11 weidevogelgebieden. Deze zijn onderverdeeld in 19 telgebieden. Dankzij extra werving en cursussen is de oppervlakte weidevogelgebied dat we daadwerkelijk tellen, gestegen van 69% in 2016 naar wel 83% in 2017!

We hebben een beheerevaluatie laten opstellen voor alle weidevogelgebieden. Niet alleen om inzicht te krijgen in de resultaten per gebied, maar vooral ook de verbeterpunten voor het

komende jaar. De resultaten verschillen sterk per gebied. De mooiste resultaten behaalden we dit jaar in het Maurikse Broek (31 gruttopaartjes met 100% broedsucces) en Bruchemse Broek (27 gruttopaartjes met 100% broedsucces). Uiteraard hopen we dit in 2018 voort te zetten!

VOORUITBLIK NAAR 2018

Een vernieuwd subsidiestelsel met allerlei kinderziektes én een nieuwe organisatie die zijn draai nog moet vinden zorgen ervoor dat Collectief Rivierenland in 2016 en 2017 vooral intern gericht aan het werk was. Dat was een bewuste keuze en ook nodig.

We hebben het afgelopen jaar flinke stappen gezet, en willen in 2018 actiever laten zien waar we mee bezig zijn. We zoeken nog meer de samenwerking met andere partijen met als doel het agrarisch natuur- en landschapsbeheer in het rivierengebied echt tot een succes te maken.

Zo starten we samen met Stichting Landschapsbeheer Gelderland en diverse vrijwilligers met de beheermonitoring voor de kievit in alle gebieden waar we specifiek beheer hebben afgesloten voor deze soort.

Ook willen we een flinke slag maken in de ondersteuning van onze deelnemers die het beheer in het rivierengebied uitvoeren. Denk aan een aanbod van excursies of cursussen voor specifiek beheer, maar ook simpelweg beter uitleggen hoe zij met de maatregelen op hun percelen bijdragen aan de biodiversiteit.

En we willen het komende jaar echt laten zien waar we mee bezig zijn. Door meer te communiceren via de website, het verzenden van 2 of 3 nieuwsbrieven per jaar of via de pers.

Ik ben als voorzitter trots op wat Collectief Rivierenland samen met alle leden en vrijwilligers de afgelopen twee jaar al bereikt heeft. Ik ben er dan ook van overtuigd dat agrarisch natuur- en landschapsbeheer via collectieven de sleutel is voor een beter natuurresultaat. Door te delen wat we in het rivierengebied doen, hoop ik dat u die trots over een jaar met mij kunt delen.

Jos van Maanen
Voorzitter Collectief Rivierenland

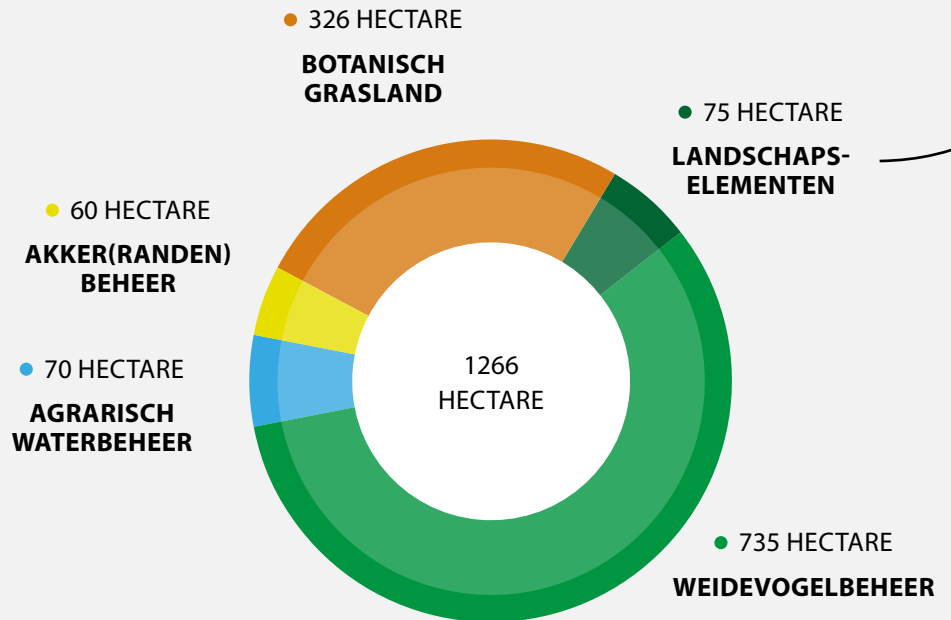
RESULTATEN 2017

ONZE KRACHT IS
DE SAMENWERKING
MET DE AGRARISCHE
NATUURVERENIGINGEN!

AGRARISCH NATUUR EN LANDSCHAPSBEHEER IN HET RIVIERENGEBIED

In 2017 hebben zich 341 particulieren en boeren ingezet voor meer biodiversiteit in het agrarisch cultuurlandschap! Samen voeren zij dit beheer uit in het rivierengebied:

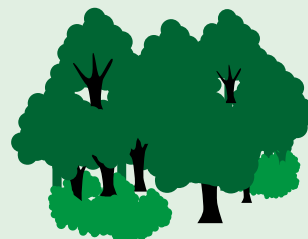
Ons landschap in getallen

83 KNOTBOMENRIJEN

90 HOOGSTAMBOOMGAARDEN

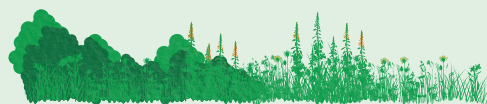
35 BOSJES

48 HOUT- EN ELZENSINGELS

44 POELN

25 STRUWEELRANDEN

30 KILOMETER KNIP- EN SCHEERHAGEN

23 KILOMETER STRUWEELHAGEN

Ons weidevogelbeheer in getallen

**255 HECTARE
GRASLAND MET
RUSTPERIODE**

**14 HECTARE
PLASDRAS**

**223 HECTARE
LEGSELBEHEER**

**225 HECTARE
KRUIDENRIJK
GRASLAND**

**255 HECTARE
EXTENSIEF
BEWEID GRASLAND**

COLOFON

Uitgave van Collectief Rivierenland, februari 2018

E-mail info@collectiefrivierenland.nl

Website www.collectiefrivierenland.nl

Tekst Collectief Rivierenland, Yvette Ruesen

Foto's Bart Willers p9. Buiten-beeld: Michel Geven p2, p3.

Ronald Messemaker p10. Bendiks Westerink omslag. Nationale

Beeldbank: Frank Noordenbos p 14&15

Vormgeving Designimals, Laura Hondshorst

Coöperatieve Agrarische Natuurbeheervereniging
Collectief Rivierenland